

CUVÂNT-ÎNAINTE

Volumul consacrat editării primului dicționar cu bază limba română, intitulat *Dictionarium valachico-latinum*, a fost realizat în cadrul Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București, ca parte a unui important proiect de publicare a monumentelor scrisului vechi românesc.

Cercetarea manuscrisului a fost efectuată în decursul mai multor ani, în cadrul schimburilor științifice dintre Academia Română și Academia Maghiară de Științe, cu sprijinul conducerii Institutului de Lingvistică din Budapesta și beneficiind de concursul permanent al depozitarului textului, Biblioteca Universității „Eötvös Loránd”. Susținerii generoase acordate de către direcțiunea mării biblioteci budapestane i se datorează de altfel și obținerea dreptului de publicare în ediție modernă a manuscrisului însoțit de facsimile.

În forma sa actuală, volumul este menit să ofere deopotrivă filologilor, istoricilor limbii române și lexicografilor, dar și altor cititori interesați de vechea cultură românească, posibilitatea de a lua contact cu un text original, ce pune în evidență utilizarea de către un intelectual bănățean, încă la mijlocul secolului al XVII-lea, a unui model latin. *Dictionarium valachico-latinum* se alătură astfel, în această perspectivă, primei gramatici a limbii române scrisă în limba latină, *Institutiones linguae valachicae*, a cărei ediție a fost tipărită, cu puțin timp în urmă, tot de către Editura Academiei Române.

Cartea a beneficiat de observațiile competente ale doamnei profesoare Lucia Wald, ale doamnei conferențiar universitar Cristina Halichias și ale domnului doctor Alexandru Mareș, cititori ai transcrierii și ai studiului introductiv în calitate de referenți oficiali numiți de către Consiliul științific al Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”. Iar apariția propriu-zisă a ediției nu ar fi fost posibilă fără ajutorul acordat în mod constant de către domnul academician Marius Sala și fără colaborarea redactorului de specialitate, doamna Adriana Grecu.

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	5
STUDIUL FILOLOGIC	7
STUDIUL LINGVISTIC	36
NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	63
<i>DICTIONARIUM VALACHICO-LATINUM</i>	69
NOTE	134
INDICE DE CUVINTE, FORME, LOCUȚIUNI ȘI SINTAGME	179
GLOSAR	268
FACSIMILE	285
<i>DICTIONARIUM VALACHICO-LATINUM. PREMIER DICTIONNAIRE DU ROUMAIN</i> (RÉSUMÉ)	383
<i>DICTIONARIUM VALACHICO-LATINUM. AZ ELSŐ ROMÁN NYELVŰ SZÓTÁR</i> (ÖSSZEFOGLALÁS)	387